

TRIP RAPPORT 2020

KERNPUNTEN HEMOVIGILANTIE

TRIP registreert jaarlijks in samenwerking met professionals in de transfusieketen meldingen van transfusiereacties en voorvallen. Het doel is daaruit lessen te trekken en aanbevelingen te doen om de veiligheid te verbeteren. TRIP dankt alle hemovigilantieprofessionals voor het melden en het beschikbaar stellen van cijfers over bloedgebruik.

Toegediende bloedproducten

454.959

cijfers uit 98% van de ziekenhuizen

Meldingen

1984
in 2020

2112*
in 2019

32 meldingen van reactie in combinatie met een incident
3,9 meldingen per 1000 bloedproducten geleverd. (2019: 3,9 per 1000)
*2064 + 48 meldingen afgerond na sluitingsdatum voor het rapport 2019

Ziekenhuizen

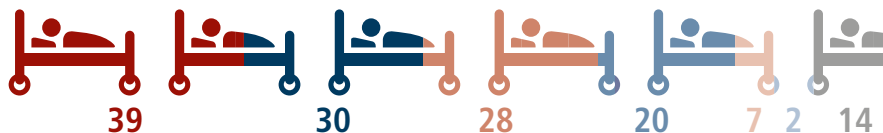
81

Transfusiereacties: meer ernstige meldingen

Totaal **1821**

Ernstig **140***

Ernstige meldingen (imputabiliteit zeker, waarschijnlijk of mogelijk):

● volume overbelasting (TACO) ● overige reactie ● allergische reactie ● niet-hemolytische reactie ● acute hemolytische transfusiereactie
● TRALI ● andere categorieën

*Toename aantal ernstige meldingen t.o.v. 2019 (102 + 2 meldingen afgerond na sluitingsdatum voor het rapport 2019)

Incidenten (voorvallen)

Voorvallen werden
gemeld door
42 ziekenhuizen,
zie ook pag. 3.

185

Infecties

0

Er zijn geen overdrachten van virale of bacteriële infecties via gecontamineerde bloedproducten geconstateerd.

COVID-19-pandemie

Er is een dip in het maandelijkse aantal meldingen in april t/m juni 2020 waargenomen, verklaarbaar door afschalen van de reguliere zorg tijdens de COVID-19-pandemie. Over het hele jaar is het aantal toegediende bloedproducten globaal vergelijkbaar met 2019, zie ook pag. 4.

Reacties met kortademigheid of respiratoire achteruitgang

Kortademigheid (dyspnoe) is een prominent verschijnsel bij volume overbelasting (transfusion-associated circulatory overload, TACO), transfusion-related acute lung injury (TRALI) en transfusion-associated dyspnea (TAD). Kortademigheid kan een symptoom zijn van anafylactische, hemolytische en septische reacties en wordt gezien bij een subgroep van meldingen overige reactie. Reacties met respiratoire verslechtering blijven een belangrijke plaats innemen, waarbij aandacht voor preventie van volume overbelasting essentieel blijft.

Meldingen TACO

TACO is conform eerdere jaren de transfusiereactie met het grootste aantal ernstige meldingen en de reactie waarbij patiënten het vaakst zijn komen te overlijden.

Middels de TRIP TACO preventietool wordt in afzonderlijke versies voor artsen en verpleegkundigen de risico-inschatting begeleid en wordt gewezen op mogelijke preventieve maatregelen. In de gereviseerde Richtlijn Bloedtransfusiebeleid wordt tevens aanbevolen bij de niet acuut bloedende, hemo-

111
in 2020

90
in 2019

dynamisch stabiele patiënt indien mogelijk slechts 1 eenheid te transfunderen, gevolgd door een Hb controle.

Anafylactische reacties

↑ 46

Meer anafylactische reacties (na lager aantal in 2019) maar zij bleven onder het niveau van 2018; andere allergische reacties vertoonden een dalende trend van 1,2 per 1000 bloedproducten in 2019 naar 0,94 in 2020.

Overige reacties

316

Er is een toename te zien, onder meer in de subgroep reacties die gepaard gaan met dyspnoe. Vermoedelijk speelt bij de verschuivingen in typen transfusiereacties de gewijzigde ziekenhuispopulatie tijdens de COVID-19-pandemie een rol.

TRALI

Een revisievoorstel van de geldende consensus criteria is gepubliceerd. De validiteit en bruikbaarheid van de nieuwe definitie dienen in internationaal samenwerkingsverband vastgesteld te worden. Dit kan bijdragen aan mondiale standaardisatie van beoordeling van respiratoire complicaties (onder andere met een uniform meldformulier), leidend tot meer evidence-based practice en verhoging van de veiligheid van transfusies.

2 potentiële TRALI reacties zijn wel bij Sanquin aangemeld wegens het aanbevolen onderzoek naar oorzakelijke antistoffen bij donoren, maar niet bij TRIP. Dit wijst op onderrapportage aangezien melden aan TRIP de veldnorm is en verdenking op TRALI, ongeacht de uiteindelijke diagnose, een ernstige reactie betreft.

zie aanbeveling 1 + 4

Incidenten in de transfusieketen

Meldingen verkeerd bloedproduct toegediend

Meldingen van verkeerd bloedproduct toegediend bleven op hetzelfde niveau als in 2019.

42

Meldingen bijna ongeluk

41

12 ziekenhuizen, 30x is de fout (mede) opgemerkt door constatering van een bloedgroepdiscrepantie.

Project bloedgroepdiscrepanties

Het TRIP project bloedgroepdiscrepanties is dit jaar afgerond. In dit project zijn **104** voorvallen onderzocht die zich hebben voorgedaan in 2019 en 2020, waarbij de ABO bloedgroep die voor een patiënt is bepaald, onverwacht niet overeenkomt met de eerdere bepaling(en) voor deze patiënt.

Meldingen met ABO/Rh discrepantie

104

66 Meldingen vallen binnen het project en bevatten voldoende gegevens om te analyseren.

66

56

Bijna ongeluk

7

Overig incident

2

Verkeerd bloedproduct toegediend

1

Calculated risk situatie

52

Er zijn 52 gevallen van (aannemelijke) verwisseling

6+9

6x verkeerde patiëntgegevens geselecteerd in systeem.

9x verkeerde etikettering op buis na afname (8x buis van beoogde patiënt kreeg etiket van andere patiënt, 1x buis van andere patiënt kreeg etiket van beoogde patiënt).

3+2+1

3x andere patiënt geprikt dan op de prikopdracht.

2x verkeerde buis teruggezocht op laboratorium.

1x afname extra buis zonder etiket.

31

31x is toedracht van fout niet achterhaald.

zie
aanbeveling 3

TRIP dankt de ziekenhuizen die data hebben verstrekt over analyses na constatering van een bloedgroepdiscrepantie

Transfusies in aangewezen instellingen

Er zijn in Nederland **8** aangewezen instellingen die zelfstandig bloedproducten kunnen aanvragen en toedienen. Hiervan hebben er **5** opgave gedaan van toegediende bloedproducten. De **3** andere aangewezen instellingen hebben afspraken dat in een voorkomend geval geleverde eenheden via het transfusielaboratorium van een nabij gelegen ziekenhuis opgegeven worden. Zie aanbeveling 2.

2|? (via ZH)

5|3 (via ZH)

COVID-19 convalescent plasma

8

In Nederland is net als in het buitenland in studieverband of op basis van 'compassionate use' plasma, afgenomen van patiënten die hersteld zijn van COVID-19 (COVID-19 convalescent plasma, CCP), toegediend in 2020. Bij deze patiënten werden **8** reacties gemeld. Het aantal reacties na toediening van CCP, berekend per 1000 gedistribueerde eenheden (23), is hoger dan bij de standaard bloedproducten (relatief risico 6,5; 95% betrouwbaarheidsinterval 3,3 tot 12,8), wat mogelijk (mede) samenhangt met de ernstige ziekte-toestand.

Samenvatting rapport 2020

De door TRIP ontvangen gegevens over 2020 tonen, conform voorgaande jaren, dat er in het algemeen sprake is van een hoog niveau van veiligheid van bloedtransfusies in Nederland. Tijdens de COVID-19-pandemie heeft de transfusieketen zich robuust getoond. TRIP vraagt naar aanleiding van het project bloedgroepdiscrepanties aandacht voor het achterhalen van de onderliggende oorzaak. Verder blijft de preventie van volume overbelasting en het melden van reacties met mogelijk donor/product oorzaken belangrijk, alsmede het bevoegd en bekwaam houden van medewerkers.

Aanbevelingen 2020

Blijvend aandacht voor de preventie van volume overbelasting. TRIP onderschrijft in dit kader de aanbeveling uit de Richtlijn Bloedtransfusie 2020 om bij de niet acuut bloedende, hemodynamisch stabiele patiënt indien mogelijk slechts één eenheid te transfunderen, gevolgd door herevaluatie.

Borging van het bevoegd en bekwaam houden van medewerkers voor het aanvragen en toedienen van bloedproducten, zowel in een klinische setting als buiten het ziekenhuis.

Na constateren van een bloedgroepdiscrepantie onderzoeken wat de onderliggende oorzaak is. Risicovolle situaties in beeld brengen en daarop verbetermaatregelen implementeren.

Herhaalde aanbeveling: Reacties met mogelijk donor/product specifieke oorzaken, zoals bij verdenking op TRALI, direct bij TRIP en Sanquin melden.